

RODOLJUB.

Glasiló „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca (ali če je na ta dan praznik, dan poprej) ter stane 70 kr. na leto. — Članom „Slovenskega društva“ pošilja se list brezplačno. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 8 kr., če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15 kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovljivo naj se pošiljati „Národní Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

18. števí.

V Ljubljani, dne 19. septembra 1896.

VI. leto.

Dopolnilna volitev za državni zbor

bode dné 29. t. m. v volilnem okraju kmetskih občin Vrhnika-Litija-Zatičina-Ribnica-Velike Lašče. Odveč bi bilo praviti, da je ta volitev posebne važnosti, posebno zaradi tega, ker bode tudi na to uplivala, ako se slovenski poslanci na Dunaju združijo v jeden klub ali ne. Poslednja leta so bili naši slovenski poslanci na Dunaju razcepljeni in baš zaradi tega niso ničesar mogli doseči.

Naša klerikalna ali katoliška stranka je nasprotna temu združenju, ker jej na blaginji naroda ni nič ležeče. To kaže vse njeno delovanje v državnem zboru. Po njenih shodih po deželi so pristaši te stranke vedno zabavljali proti velikemu kapitalu in se ogrevali za krščansko-socijalno politiko, na Dunaju so se pa vedno pajdašili z največjimi kapitalisti, z bogatimi veleposestniki in židi. Če le dobro pomislite, bode te spoznali, da bi ne bilo koristno, pa tudi ne častno za Vas, ki bi volili moža iz take stranke, ki se odlikuje tako po svoji neznačajnosti in hinavščini. Res, da naša katoliška stranka doma rada zabavlja čez veliki davek in dela „liberalce“ odgovorne, da kmetu davek nakladajo. Težko bi se pa kdo spominjal, da bi bila ta stranka na Dunaju kdaj glasovala zoper kak novi davek, ako ga je vlada zahtevala. Zato pa volilce opominjamo, naj se nikar ne dadó preslepiti klerikalnim agitatorjem.

Kakšna je katoliška stranka v narodnem oziru, to pa kažejo mnogi vzgledi, in o tem smo že tolikokrat pisali v našem listu, da pač ni treba, da bi še kaj danes omenjali.

Ponujata se Vam dva klerikalna kandidata, jeden pod katoliškim, drugi pod krščansko-socijalnim imenom. Razložka ni dosti mej njima. Volilni oklic, kateri se je izdal za dra. Gregoriča, naglašá tudi nekaj o narodnosti in govori o zjedinenju vseh slovenskih poslancev, dočim priporočajo dra. Šušteršiča le kot dobrega katolika. Toda volilci ne dajte se slepiti! Če bi bil dr. Gregorič v narodnem oziru dosti boljši, bi pač ne bil dolgo ostal v družbi takih ljudij. Vse nasprotje je bolj osebno, in če bi bil voljen že ta ali oni, se bodo gospodje mej seboj pobotali in novi poslanec se bode pridružil tisti stranki, kakor bodo v škofiji želeli, le slovanski gotovo ne.

Slovenski poslanec mora biti naroden; poznati pa mora tudi potrebe in težnje našega kmeta. Če kandidat ni odločno naroden, ga nikar ne volite, kajti, kdor ni naroden, tudi za Vas sploh srca ne bode imel. Posebno ga pa oglejte, če ga morda ne vodi le sebičnost v njegovem političnem delovanju. Zlasti o dru. Šušteršiču se govori, da se ni iz ljubezni do stvari same pridružil klerikalni stranki. Sploh oba kandidata potreb kmeta ne poznata.

Naše stranke kandidat je pa odločno naroden. Poleg tega je tudi izveden v gospodarskih vprašanjih, kar kaže že njegovo delovanje v deželnem zboru, kjer se je posebno posvetil narodnogospodarskim vprašanjem. Na Dunaju se bode pridružil jugoslovanskemu klubu. Dobička ne išče, kajti doma ima več škode, ako prevzame poslanstvo, nego bi imel dohodkov od državnega zbora. **Kmetske razmere tudi dobro pozna,** ker ima sam kmetijo in je s kmeti v dotiki. **Zato pa priporočamo, da vsi narodni volilci pridete dne 29. septembra t. l. na voliše ter oddaste svoje glasove kandidatu národne stranke, gospodu**

Josipu Lenarčiču

posestniku in tovarnarju na Vrhniki.

Klerikalci in narodnost.

Poslednji čas je naša klerikalna stranka se kazala jako narodna. Pri vsaki priliki je naši stranki očitala zvezo z Nemci pri volitvi v deželni odbor. Po shodih in po svojih listih je narodno stranko grdila, da se je izneverila svoji narodni zastavi. Seveda, kakšnih posebnih dejstev ni mogla navesti. Dosedaj še ni nobenega slučaja, iz katerega bi bilo vidno, da je sedaj v deželnem odboru kaj slabše v narodnem oziru, kot je bilo poprej, kajti dr. Papež je bil tudi voljen z nemškimi glasovi in se je v svojem poslovanju svoje narodnosti jako malo zavedal. V deželnem šolskem svetu so razmere za slovenščino morda nekoliko slabše, pa ne zaredi tega, ker je vanj prišel dr. Schaffer, temveč zaradi tega, ker škofijstvo ni hotelo v deželni šolski svet poslati gospoda T. Zupana, ker je bil klerikalnim gospodom preveč naroden. Gospod, ki je prišel za njem, ni nemškutar, pa vendar je bolje dostopen Slovincem sovražnemu uplivu prošta Klofutarja.

Da je klerikalcem narodnost le agitacijsko sredstvo, smo mi dobro vedeli, a vendar bi bili pričakovali, da se bodo vsaj na videz še nekaj časa kazali narodne. Toda narodna odločnost naših klerikalcev je bila kratka.

Prišlo je do dopolnilne volitve za državni zbor. Ta volitev je razburila močno duhove v našem klerikalnem taboru. Klerikalna stranka je po škofovem pritisku postavila za kandidata gospoda dr. Ivana Šušteršiča. Tisti malobrojni člani konservativne stranke, ki še niso zatajili svojega narodnega prepričanja, so se ustavljali tej kandidaturi. Celó imeli so drugega kandidata v osebi dr. Ignacija Žitnika, kateri se je pa moral umakniti, ko se mu je zapretilo z najhujšimi kaznimi iz škofijstva. Ravno tako so se morali ukloniti drugi duhovniki.

Gospoda Šušteršiča se priporoča z nekim volilnim oklicem. V tem volilnem oklicu se naglašá vneto katoličanstvo in pa delovanje za kmeta gospoda kandidata, a zastonj bi v njem iskali kake besede o narodnosti. Iz tega oklica ne izvemo, je li dr. Šušteršič narodnjak ali nemškutar.

Slovenska narodnost se pri naših klerikalcih že tako nizko postavlja, da se jim ni vredno zdelo, da bi se omenjala v volilnem oklicu, in da bi postavila za kandidata moža, ki se vsaj ne bode očitno sramoval priznati svoje narodnosti. O tem, da se dotični oklic ni izdelal brez vednosti Šušteršičeve, smo popolnem preverjeni. Da mu je kaj na narodnosti, bi gotovo bil lahko prisilil, da se to vsprejme v volilni oklic. Dr. Šušteršič je odločen mož in bi to gotovo tudi bil dosegel. Tako je pa ta volilni oklic najboljši dokaz dr. Šušteršičevega mišljenja v narodnem oziru.

Če smo mi kedaj škofa grajali v narodnem oziru, je vselej „Slovenec“ ali pa „Domoljub“ vzdihoval, da mu delamo krivico. Gospod dr. Šušteršič je kandidat škofa samega, to je v Ljubljani javna tajnost, to so povedali člani klerikalne stranke same. Dr. Šušteršič je mož, ki izmej vseh klerikalcev najbolje ugaja njega prevzišenosti.

Ker se škof tako zanima za tega kandidata, je tudi gotovo, da je on se dal poučiti, kako se bode glasil volilni oklic. Da, celo mi rečemo, da se narodnost baš zaradi tega v oklicu ne omenja, ker knezoškof tega ne želi. Knezoškof je nasprotnik našega narodnega gibanja. Pri njem je narodnost paganstvo, in kandidat, ki si hoče zagotoviti milost kneza Missie, ne sme imeti na sebi tistega naglavnega greha, da bi bil zaveden Slovenec.

Sicer smo pa izvedeli izza klerikalnih kulis, zakaj škof vsekako hoče imeti v državnem zboru gospoda Šušteršiča. Sedaj, ko je umrl gospod kanonik Klun, potrebuje klerikalna stranka kranjska novega voditelja. Ta voditelj pa ne more biti nobeden drugi kakor dr. Šušteršič. On je mož, kateremu škof zaupa, da nikdar ne bode podal roke slovenski narodni stranki. Nedavno se je po listih razpravljalo o tem, da bi se obe narodni stranki zjedini. To pa škofu ni bilo po volji, on hoče, da se na Slovenskem ne naredi političen mir, dokler ne bode narodna stranka uničena, dokler bode še kdo, ki

LISTEK.

Ob mrtvaškem odru.

Sličica. Spisal Srečko Lásčan.

V prostorni sobi, najboljše hiše v vasi, je bil postavljen mrtvaški oder. Vsi prtovi, vse rjuhe sploh, kar je bilo čednejšega perila pri hiši, vse je bilo tu nagromadeno, da je imel oder lepše in veličastnejše lice. Po klopeh razpostavljene so bile posode z raznimi cvetkami in mnogovrstnim zelenjem. Okna so bila zagrnjena tako, da je vsa svetloba, katera je bila v sobi, prihajala od dveh lojevih sveč, ki sta goreli ob vznožju z velikim, črno kadečim se plamenom. Od teh razširjal se je tudi neprijetni duh po celi sobi, dasi so bili že parkrat pokadili izbo z brinovimi vejicami. Ob vznožju odra je bila

postavljena mala mizica, pogrnjena z onim prtom, čegar prvotni namen je bil namreč, pokrivati vsakoletni velikonocni blagoslov; tu pa je služil v okras in olepšavo. Na mizici sta bila dva krožnika kuhinjske soli, zmočene z blagoslovljeno vodo sv. treh kraljev. Na vsakem krožniku je ležala oljkina vejica, ostanek cvetne nelelje. Mej krožniki in v župnišču izposojenimi svečniki pa je stal neumetno izrezljan križ s podobo Jezusa Kristusa. Na odru je ležal iztegnjen, krepak mož, sivih las, usnjatega lica, ki pa je bilo popolnoma pobledele. Roki je držal sklenjeni k molitvi na prsih, mej brezčutne prste pa so bili posadili mal kovinski križec, blagoslovljen na sv. Višarjih. Okrog mrliča je bilo kar nasejanih samih božjih podob iz raznih božjih potov. Cela podoba je bila veličastna, nekako sveta.

Soba je bila urejena popolnoma praznično. Vse

shod v resnici shod kapitalistov. Jezuit Bidelak je Beruthovo trditev pobijal, a povedati ni mogel nobene določbe, s katero so se prvotne določbe razveljavile. Skliceval se je na to, da papež in škofje tudi pobirajo obresti. Najhuje je pa bilo zbranim zastopnikom katoliškega kapitala, da je bil Beruth seboj pripeljal nekega socialnega demokrata, kateri bode seveda vse povedal, kaj se je na shodu zgodilo. Berutha in omenjenega socialnega demokrata so izključili s katoliškega shoda. Beruthu so očitali, da ne stoji na katoliškem stališču, temveč, da hoče katoliške določbe zlorabljeni v druge namene. Ker je jemanje obresti bistvo kapitalizma, vidimo, da je vse zabavljanje proti kapitalizmu po konservativnih ali krščansko-socialnih listih le slepenje ljudstva, v resnici pa njih pristaši niso nič boljši, kakor drugi ljudje. — Zanimiv je sklep odseka za tisek, da je odklonil sestavo prvotne resolucije, ki je govorila o dolžni pokorščini škofom, in jo premenil le v dolžno spoštovanje. S tem je shod priznal, da je v politiki dovoljeno tudi škofom ugovarjati. Najpomembnejše je to, da so v dotičnem odseku imeli večino duhovniki. Kdo vé, kdaj se toliko osamosvoji slovenska duhovščina, da se ne bode dala v političnih stvareh terorizovati iz škofije. — Nadalje se je shod izrekel za osemurni delavnik v rudnikih. Ta sklep je pa brez vsake vrednosti, kajti glasovali so za osemurni delavnik mnogi posestniki rudnikov, ki imajo sami uveden dejanski deseturni delavnik.

Važno debato v ogerski gospodski zbornici je v kratkem pričakovati. Na vrsto pride novi zakon o verifikaciji volitev in zlorabah pri volitvah. V načrtu zakona, kakor ga je vzprejela zbornica poslancev, se ostro prepoveduje zloraba cerkvenih sredstev za volilno agitacijo. S tem je prizadet tudi upliv škofov. Mogli ne bodo izdajati nobenih pastirskih listov glede volitev, kakor delajo avstrijski škofje, tudi s suspenzacijo ne bodo mogli strašiti podrejenih duhovnikov, če kandidujejo proti njih volji. Zato pa vladni načrt škofom ni po volji in mislijo k dotični seji priti polnoštevilno, da bodo z vso svojo

zgovornostjo pobijali vladno predlogo. Pomagali jim bodo katoliški velikaši, ker dobro vedo, da brez duhovske agitacije pri volitvah katoliška stranka ničesa ne opravi.

Rusija. Varšavskega generalnega gubernatorja grofa Šuvalova je dne 14. t. m. zadela kap. Leva roka in noga sta mu popolnoma otrpeli. Grof Šuvalov, ki je prijazen Avstriji in Nemčiji, bi bil imel postati minister vnanih stvari. Sedaj bode pa najbrž prevzel ministerstvo vnanih stvari grof Šiškin, ki sedaj spremlja carja na potovanju.

Armenci v Carigradu so sedaj veliki reveži. Na stotine so jih zaprli. Nekaj jih pride pred sodišče, mnogo so jih pa že po ječah pomorili. Premoženja, ki so jim ga oropali razgrajalci, seveda nikdar več ne dobé. Pri židih je policija pač stikala po cropanih in ukradenih stvareh. Kjer so kaj našli, so policijski uradniki židu vzeli še drugo blago. Potem pa o tem blagu več ne izve niti žid, niti Armenec, vsa ostane pri policiji. Sedaj se je izdal ukaz, da se vsi Armenci poženo iz Carigrada, kateri niso oženjeni in se ne morejo izkazati s precej velikim premoženjem. Vozijo jih že na ladijah v pregnanstvo. Govori se pa, da jih jako mnogo kar z ladij pomečejo v morje. Pregeljali so iz Carigrada tudi bivšega armenskega patrijarha Izmirjana. Turki po Carigradu vedno Armencem preté, da jih pobijejo. Posebno je neki sultan jezen na Armence. Armenski bankirji ne marajo Turčiji več denarja posojevati.

Kreta dobi neko samoupravo. Guvernér se bode imenoval na pet let, in za ta čas ga Turčija ne bode mogla odstaviti. To imenovanje se je že izvršilo. Imenovan je knez Berovič, in sedaj ga morajo potrditi še vele-vlasti, kajti brez tega potrjenja ne bi imelo imenovanje nobene veljave. Vpeljala se bode žandarmerija, obstoječa iz mohamedancev in kristijanov. Sklepe krečanske zbornice bode potrjeval sam generalni guvernér in bode v tem oziru popolnoma neodvisen od sultana. Turčiji bodo Krečani plačevali neki davek, zato pa bodo doma sami davke in carine pobirali.

vaseh Hrastovo, Hlepče, Jekičevo in drugod. Spoštovali so ga vsi kakor moža in ga čislali daleč na okrog. Povsod je bil natančen, strog in skrben. Vse je moralo iti po gotovem redu, drugače je pa zarohnel, da so se ga vsi bali. Dal je cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega, zato je pa menda tudi on prejel, kar je potreboval. V najlepših njegovih letih osrečil ga je bil Bog z očetovstvom. Dva krepka, zdrava dečka, Ivan in Valentin, sta mu bila porok, da ne bode tako naglo izumrl rod Strléto. Srečni oče ju je učil vsega, kar je spoznal po svoji previdnosti za pravo in dobro. Tako je bilo dve desetletji in fanta sta dorastla. (Dalje prih.)

Smešnice.

Sodni pristav B. služboval je svoje dni v Ribnici. Tam je spoznal moža domačina, imenujmo ga očeta

Florijana. Ta je bil tržan, posestnik in gospode je „od pecirka“ na komisije vozil. Na poslednji njegov posel je bil mož najbolj ponosen. Kjer mu je le mogoče bilo, pridružil se je gospodom „od pecirka“, najrajši seveda v gostilni. Tam jih je nadlegoval s prav ničevim, pa jako glasnim čvekanjem. Vsi gospodje uradniki, ali kakor jim je on pravil, gospodje „od pecirka“, so se ga ogibali. Oče Florijan se pa tega, da je bil gospodom že tako nadležen, kakor v poletnem času podrepna muha konju, seveda ni zavedal. Domišljeval, ali dozdevalo se mu je še vedno, da z gospodi „od pecirka“ občuje ne malo, marveč kaj dosti.

Gospod sodni pristav B. dodeljen je bil poznejši c. kr. sodišču v Novem Mestu. K večerji zahajal je v bližnjo Kandijo v gostilno, katera je zaradi prav dobre jedi in pijače, hitre postrežbe in ne manj zaradi dovtip-

Slovenske in slovanske vesti.

(**Sedemdesetletnica gospoda Luke Svetca**) Vrli starosta narodne stranke in podpredsednik „Družbe svetega Cirila in Metoda“, praznuje v nedeljo svojo sedemdesetletnico. Slavljenec je bil vedno veren narodnjak. On je deloval s pokojnim dr. Bleiweisom, dr. Tomanom in dr. Costo. Dolgo let je bil deželni, nekaj let tudi državni poslanec. Lani ga je pa odrinila klerikalna nestrpnost. Klerikalci ga niso mogli trpeti, ker jim je bil preveč naroden in se ni hotel klanjati ljubljanski klerikalni komandi. Jutri zberó se v Litiji mnogobrojni njegovi čestilci. Mi ob tej priliki staremu zaslužnemu rodoljubu želimo, da ga Bog ohrani še mnogo let!

(**Boj v katoliški stranki**) Zaradi kandidature dra. Ivana Šušteršiča je nastal v katoliški stranki hud razpor. Krščanski socijalisti namreč nikakor ne marajo trpeti nasilstva, s katerim se je gospod Šušteršič postavil za kandidata. Sprva so hoteli kandidovati proti škofovi volji dra. Žitnika. Ker pa ta mož ni imel tistega poguma, kakor prejšnji zastopnik tega okraja, kanonik Klun, ki se je bil tudi s tedanjim škofom do hudega sprla ob začetku svojega političnega delovanja. Sedaj si je pa krščansko-socijalna stranka poiskala drugega kandidata, namreč dra. Gregoriča. Osnovali so poseben volilni odbor in izdali poseben volilni oklic, v katerem naglašajo, da hočejo v katoliški stranki nekateri gospodje neomejeno vladati, ne oziraje se niti na stranko, niti na narod. Bolje je, če stranka izgine s prizorišča, kakor če se bori s takim sredstvom. Potem se očita katoliški stranki, da je pisala odločno neresnico, ko pravi v svojem volilnem oklicu, da priporoča gospoda dra. Šušteršiča za kandidata na podlagi poizvedovanja volilnih mož. Na podlagi izpovedanja bi moral biti kandidat dr. Žitnik, ker so se zaupni možje zanj izrekli skoro jednoglasno. Oklic katoliške stranke je podpisalo devet mož, a oklic krščansko-socijalnega odbora zatrjuje, da štirje od teh podpisancev katoliškega volilnega odbora niti pri dotični seji niso bili navzoči; dr. J. E. Krek ni dal svojega podpisa, torej je njegov podpis ponarejen.

nosti ondotnega gospodarja gospoda Š., daleč na okrog na najboljšem glasu.

Necega večera pride gospod pristav B. k večerji. Gredé skozi prvo sobo v drugo za inteligentnejše goste namenjena, zapazi za prvo mizo Ribničana, očeta Florijana. Ali tudi oče Florijan zapazil je takoj g. pristava in vstal je iz za mize ter ga prav glasno pozdravil: „o gospod ajunt, jih prav lepu pozdravim i. t. d.“ Pristav g. B. odzdravi sicer, vendar v prvi sobi nič ne pomudi, marveč zgine urno v drugo. Dospévši v to, pokliče takoj gostilničarja k sebi ter ga prosi, da naj nadležnega Florijana na kak način iz sobe odpravi, ako bi noter prišel, ter svojo nadležnost uganjati pričel. „O, nič se ne bojte g. pristav“, odgovori gostilničar, „tako ga hodete prosti, to je že moja skrb“. In res, čez prav malo časa se vrata odpro, in v drugo sobo vstopi oče Florijan s ko-

V oklicu se pravi doslovno: „Čuditi se moramo, kako so zamogli tako merodajni gospodje duhovskega in posvetnega stanu podpisati tako neresnico in kako bodo ta korak nasilstva, neresnice in ponarejenega podpisa zagovarjali pred Bogom in svojo vestjo.“ — Gotovo niso lepe stvari, katere se tukaj klerikalcem očitajo. Nove niso, samo sedaj so gospodje porabili tisto orožje proti dru. Žitniku, kot je vedno rabijo proti narodni stranki. Mari se ni vsa agitacija katoliške stranke opirala na neresnico, zavijanja in pa nasilstva? To so orožja, s katerim so dosedaj zmagovali in upajo zmagovati tudi zanaprej, dokler jih ljudje do dobrega ne spoznajo.

(**Času primerna ukrenba.**) Deželni odbor je sklenil izdati okrožnico na vsa županstva, v kateri zapoveduje, da se ima takoj odpraviti stara navada, vsled katere so se volilnim možem plačevala pota k volitvam iz občinske blagajnice. Doslej so se mnogi kar trgali za to, kdo postane volilni mož, da so mogli potem na občinske troške v mestu popivati. Ako bi se kateri župan temu ukazu dež. odbora ne hotel ukloniti, naj se naši pristaši v dotičnih občinskih odborih pri razpravi o občinskih proračunih zoperstavijo. Če bi njih besede nič ne pomagale, naj se pritožijo na deželni odbor, kateri bo v smislu svojega ukaza črtal dotični znesek in poskrbel, da ga bo moral prizadeti župan iz svojega povrniti občini.

(**Krščanski socijalisti in ljubljanski škof.**) To, da je začel škof sam odločevati, kdo ima kandidovati, je malo razdražilo krščansko-socijalno stranko, zlasti pa dr. Gregoriča. Razposlali so menda neki oklic, ki je bil naperjen proti dr. Šušteršiču, četudi ga naravnost ne imenuje. Nam se zdi, da je to ugovarjanje prepozno. Če so se mislili ustavljati škofovi samovolji, oglasili naj bi se bili že na katoliškem shodu, ko je škof imel propoved, katere glavni zmisel je bil, da drugi nima nič odločevati, kakor on. Oglasili naj bi se bili lani, ko je škof izdal navodilo duhovnikom zastran volitev, po katerem se je duhovščini vzela pravica svobodne kandidature. Da so z začetka dovolj

ščekom prav smrdljive smodke v ustih ter klobukom na glavi. Tu zagleda kmalu pristava gospoda B. Ne brigaje se za ostale gospode goste, koraka prav možato naravnost k njemu. Desnico mu pomoli čez mizo v pozdrav, z levico pa povleče počasi klobuk raz glave ter reče: „gospud pecirk ajunt, prav veseli me, da jih najdem, saj bodo pa tudi dovolili, da se malo k njim posedem, da se kaj zmeniva“. In oče Florijan se je jel po stolu ozirati, katerega je primaknil ter se možko nanj usedel. Pri tej priči vstopi pa tudi gostilničar — nota bene ob jednom izučeni živinozdravnik — v sobo in zagleda očeta Florijana že sedečega pri g. sodnem pristavu. Hitro stopi k njemu ter mu z nekakim spehanim glasom reče: „Oče Florijan, i kako ste pa vendar po poti z Vašim füksom ravnali, da ga zdaj tako silno napenja in grize? Hlevski hlapec ga na moje povelje že dlje časa z trpen-

odločno govorili, bi gotovo ne bila stvar tako daleč dospela. Gospodje so si pa mislili, dobro, naj škof le združuje narodno stranko, tega pa niso pomislili, da bodo tudi sami prišli na vrsto. Podpirali so celo škofa proti nam, a sedaj pa žanjejo, kar so sejali.

(Za duhovnika ni politika!) Tako ne trdimo mi, temveč tega mnenja je škof ljubljanski, ker je prepovedal dr. Žitniku kandidovati, ker je sposoben posvetnjak na razpolago. S tem je naravnost izrečeno, da se duhovniki šele tedaj morejo baviti s politiko, kadar posvetnjakov zmanjka. Kaj neki nato poretó tisti mladi kapelanje, ki so že mislili, da so poklicani voditi vso slovensko politiko, sedaj pa vidijo, da so k večjemu le za agitacijo dobri. V občinskih zastopih je na Kranjskem mnogo duhovnikov. Če so gospodje količkaj občutljivi, morajo sedaj vsi popustiti svoja mesta, ker za občinska odborniška mesta pač sposobnih posvetnjakov nikjer ne bode primanjkovalo.

(Dr. Gregorič — kandidat krščansko-socijalne stranke.) Ta mož je pač najboljši posvetnjak, kar jih je dosedaj imela katoliška stranka. Sicer pa o njem vemo, da je bil nekaj narodnjak, potem je postal strasten „katoličan“, sedaj pa je krščanski socialist. Bog zna, kaj še vse utegne postati?

(Župniki nimajo nič govoriti!) Volilni odbor naše klerikalne stranke je vprašal svoje zaupne može, koga želé za kandidata. Zaupni možje, največ župniki, so se skoro vsi izrekli za dr. Ign. Žitnika. Volilni odbor se je tudi sprva izrekel zanj. Toda župniki in člani volilnega odbora so obračali, škof je pa obrnil. Odločil je, da kandidat za dopolnilno državnozbornsko volitev nima biti nikdo drugi, kakor dr. Šušteršič. S tem je takorekoč rekel župnikom in pa volilnemu odboru, da nimajo v takih stvareh nič govoriti. Kaj so si gospodje župniki vse mislili, ko so to odločbo slišali, mi ne vemo. Kar jih kaj drži na svojo čast in moštvo, so se gotovo čutili malo užaljene, odtod menda prihaja, da v nekaterih občinah duhovniki pri prvotnih volitvah niso nič agitovali. Mislili so si pač, če drugače nimamo nič govoriti, naj pa tudi škof agituje sam, in prav so imeli!

tinom škropi ter s slamo drgne; pa mu le nič ne odleže. Le sami pojte v hlev in pomagajte fúksa drgniti, če ne bode po njem“. Oče Florijan se prestraši, „o za božjih pet ran, kaj mojega fúkselna napenja“, vzklikne ter teče v hlev. Tam najde resnično hlevskega hlapca, in pa še jednega človeka, katera sta njegovega fúksa se slamo drgnila, ves hlev dišal je pa še po trpentinu. „Za pet ran božjih, i fúksel, kaj se nek krotiš“, reče Florijan, pri tej priči vrže pa tudi že sukno raz sebe in prične tudi on fúksa drgniti. Gostilničar prihiti tudi urno za njim s steklenico trpentina, poškropi v novič z njim sicer popolnoma zdravega in sitega fúksa, ter veli očetu Florijanu, da ga naj le sam naprej še jedno celo uro drgne, ker hlevski hlapec more zdaj voz zapreči ter nekoga odpeljati. „O saj ga bom, nič se bati, odgovori oče Florijan, in prav lepa hvala no, da ste na mojega fúksa

(Razžaljenje duhovnikov.) „Slovenec“, oziroma ljubljanski škof, se je izrekel, da sme duhovnik še le kandidirati, če ni dobri sposobnega in zanesljivega lajika. To je pač razžaljenje duhovščine same, če so duhovniki še le ondu dobri, kjer nobenega posvetnjaka ne morejo dobiti, ki bi hotel podpisati program katoliškega shoda. Tako poniževalno pa še mi o duhovščini nismo mislili, četudi nismo za to, da se duhovniki v prvi vrsti bavijo s politiko.

(„Slovenec“ ne vé — prav) „Slovenec“ je neštevilkokrat zatrjeval, da ima duhovnik jednako pravico v politiki kot drugi stanovi. Tega tudi nihče ni odrekal in smo se mi le temu ustavljali, da si je duhovščina prisvajala še večjo pravico. Te dni je pa, kakor „Slovenec“ poroča, sam škof se izrekel, da „Slovenec“ nima prav, temveč imajo v politiki posvetnjaki prednost, duhovniki so še le za silo. Uredniki „Slovenčevi“ torej tudi vsega ne vedó.

(Klerikalna hvaležnost.) Poslanec dr. Žitnik in dr. Vinko Gregorič sta bila najdelavnejša agitacijska člana katoliške stranke. Na neizmerno število shodih sta govorila. Hvaležnost za to pa sedaj žanjeta. Pri deželnozbornskih volitvah so odrinili dr. Gregoriča, sedaj so pa pri državnozbornski volitvi dr. Ign. Žitnika. Seveda mi nimamo povoda se za njiju ogrevati, ker sta po shodih jednako drugim klerikalcem vedno zabavljala proti nam in tudi z resnico nista bila tako natančna. Sedaj se jma povrača, kar sta proti narodni stranki grešila.

(Stranka političnih ničel.) „Slovenec“ zagovarja kandidaturo g. dr. Šušteršiča s tem, da je škof izrekel, da se voli lajik (posvetnjak), ker misli, da ne kaže voliti duhovnika, ker imajo sposobnega lajika. S tem je „Slovenec“ najhuje obsodil svojo stranko. V deželnem zboru je namreč šest duhovnikov. Noben teh bi ne bil smel priti po „Slovenčevem“ modrovanju v zbor, ako bi bili imeli sposobnih lajikov. Torej še 16 lajikov tolike sposobnosti, kot sta Zelen in Lavrenčič, nimajo v svojih vrstah. Da naša katoliška stranka nima dosti sposobnih mož, to smo že davno vedeli, a da je tako na kantu s svojimi talenti, pa še nismo mislili.

tako ahtengo imeli, še za dva litra Vam bodem dal. Gospod pristav B imel je pa lep mir in z drugimi gosti še velik „špaje“ opazovaje pri prislonjenih vratih očeta Florijana, kateri se je z drgnenjem zdravega svojega fúkselna pehal.

* * *

Pijani sin stopal je po lestvi raz svisel. V tem ga zagleda njegova mati, ki pravi: „Za božjo voljo, Jurij, lepo te prosim, nikar ne hodi zopet pit, sleči se, pa doli lezi!“

„Kaj“, omahuje se Jurij, „vsaj vidite da doli lezem“. In tedaj se prevrne raz lestve na tla.

* * *

Brata Janez in Miha sta kosila resje za nasteljo. „Kaj praviš, koliko je že ura?“ vpraša Janez Miho.

„Hm“, ogleda se Miha, „noč bode“.

„Še ni več?“ začudi se Janez ter dalje kosi,

(Shod slovenskega katoliškega delavskega društva) Ljubljansko katoliško delavsko društvo ima dne 20. septembra svoj shod na Pristavi pri Trziču. Na dnevnem redu je krščansko-socijalni program. Na nam došlo vprašanje, kaj mislimo o tem shodu, za katerega posebno agituje semeniški duhovnik K. Oranič, le povemo, da je ta klerikalna agitacija za bodoče volitve v peti kuriji. Govorniki bodo gotovo obljubili vse, kar delavci ali rokodelci želé. Seveda držali ne bodo nič, ker že imamo skušnje, kako klerikalni poslanci na Dunaju vse drugače postopajo, nego na shodih obetajo. Ves krščanski socializem so le nastavljene limanice.

(Zavod za gluhoneme in slepe otroke) Že več let bavi se deželni zastop kranjski z vprašanjem o na pravi zavoda za gluhoneme in slepe otroke. Mislilo se je mej drugim za nakup tako zvanega Cekinovega gradu bratov Koslerjev, a komisija, ki je poslopje pregledala, izjavila je, da Cekinov grad ni pripraven za popolno nastanitev zavoda in tudi za slučaj, da bi se grajsko poslopje vendarle prezidalo za nastanitev jednega dela zavoda, morale bi se izvršiti bistvene in drage preuredbe, ki bi stale vsaj 130.000 gld. Vsled tega se je namera, nakupiti Cekinov grad, opustila, pač pa se je obrnil deželni odbor do c. kr. deželne vlade z vprašanjem, ali bi bila morda ona pripravljena ustanoviti, sezidati in vzdrževati zavod za gluhoneme in slepe otroke, toda brez deželnih prispevkov. Kakor se nam poroča, utegne vlada tej želji ustreči in je v to svrhu tudi že poiskala za zavod primeren prostor in sicer zemljišče nemškega viteškega reda na Mirju. Omenjeni prostor ima jako lepo solnčnato lego in bi bil torej povsem primeren za tak zavod. Želeti je le, da bi se zadeva kolikor mogoče pospešila, ker je v resnici jako nujna.

(Električna razsvetljava v Kamniku) Iz Kamnika se poroča, da namerava inženjer g. Ivan Spalek na svojem posestvu napraviti tovarno za izdelovanje železnin in električno centralo za razsvetlavo Kamnika z električno lučjo. Lokalni ogled se bo vršil dné 30. t. m. Električna razsvetljava bi bila za Kamnik znatna pridobitev.

(Pregledni shod vojaških dopustnikov in rezervistov.) Prigledni shod vršil se bode letos za mesto ljubljansko: 12. oktobra za vojake pešpolka števil 17; 13. oktobra za vojake vseh drugih pešpolkov; 14. oktobra za vojake lovskih bataljonov, in 15. oktobra za vojake vseh drugih krdel. Shod prične se vsakokrat ob devetih dopoldne v št. Peterski vojašnici. Tistim vojakom, ki bodo zadržani udeležiti se teh kontrolnih shodov, se naroča, da pridejo k naknadnemu kontrolnemu shodu dné 10. novembra.

(Naš prijatelj grof Gleispach.) Čedalje jasneje se kaže, da je pravosodni minister grof Gleispach jeden najodločnejših naših nasprotnikov in da hoče vsaj na vsa važnejša mesta pri sodni upravi spraviti same odločne sovražnike slovenskega naroda in slovenskega uradovanja. Najnovejše imenovanje obudi gotovo veliko ogorčenje v Gorici. Državnim pravdnikom v Gorici je namreč ime-

novan dosednji namestnik državnega pravdnika v Trstu, slovenskega jezika nezmožni g. Štefan Vidulich, ki je po svojem političnem prepričanju sovražen slovenskim zahtevam. Goriški Slovenci so pričakovali, da pride na Canevarijsko mesto slovenskega jezika zmožen politično nepristranski uradnik, grof Gleispach pa je postavil tja prononciranega Laha. Pričakujemo, da se mu pri proračunski razpravi izreče za to primerna zahvala.

(Odkritje spomenikov zaslužnim narodnjakom.)

Dne 6. t. m. so slovesno odkrili spominsko ploščo pokojnemu Davorinu Trstenjaku, župniku in odličnemu slovenskemu pisatelju, na njegovem rojstnem domu v Kraljevcih na Spodnjem Štajerskem. — Dne 8. septembra odkrila se je spominska plošča slovenskima slikarjema Janezu in Juriju Šubicu v cerkvi v Poljanah na Gorenjskem. — Dne 9. septembra se je v Dvoru nad Vrbo odkril spomenik zaslužnemu boritelju za slovenske pravice, spodbujevalcu koroških Slovencev in pisatelju Josipu Lendovškemu. — Dne 14. t. m. se je odkrila spominska plošča prijatelju slovenske mladine, gospodu kanoniku Luki Jeranu.

(Na Štajerskem in pri nas) Graški knezoškof dr. Schuster je izdal neko okrožnico, v kateri prepoveduje duhovščini agitovati pri volitvah, ker pri tem trpi njen ugled. Pri nas je drugače! Duhovščini se pač zabranjuje kandidirati, koder in kjer bi hotela, a agitovati za klerikalno stranko se jej pa celo ukazuje. V oklicu za dra. Šušteršiča se priporoča zaupnim možem, to je župnikom in kapelanom, da naj gredó agitovat od hiše do hiše. Ker ta oklic prihaja iz obližja škofije in je tudi škof dobro vedel zanj, lahko rečemo, da škof duhovščino takorekoč goni na agitovanje. Tako divja agitacija in za takega kandidata, kot je dr. Ivan Šušteršič, gotovo ne bode povzdignila veljave duhovščine. Seveda pri nas ni na Štajerskem; kar je ondi prepovedano, šteje se pri nas v največje zasluge.

(Zahteve štajerskih Slovencev.) Pod tem zaglavjem prinaša „Domovina“ članek, v katerem popisuje štajerske razmere ter formuluje naslednje zahtevke: „V prvi vrsti mora se podreti sedanji krivični volilni red, na kateri se opira vsa na videz velika sila nemško-liberalna in je kot jajce jajcu podobna nova nacionalna stranka. Ako se predprave mest, trgovinskih zbornic pa veleposestva odpravijo in uvede občno volilno pravo, tako, da voli vsakih 20.000 prebivalcev po 1 poslanca, tedaj dobimo Slovenci 20, a Nemci 40 deželnih poslancev, sedaj imamo Slovenci samo 8, Nemci pa 52 poslancev. Uvesti se mora v deželnem zboru glasovanje po tako imenovanih „kurijah“, to je, v narodnih zadevah slovenskih velja sklep, le če slovenski poslanci pritrldijo, in v narodnih nemških stvareh, ako nemškimi poslancem ugajajo. Le tako je mogoče narodnostim krivične sklepe zabranjevati, narodni mir ohraniti in skupno zborovanje in delovanje omogočiti v deželi, v kateri prebivata dva naroda. Šolstvo svoje mora imeti vsak narod sam v lastni upravi, tukaj jerobstva ne trpi in ne sme trpeti nobeno ljudstvo, katero neče kopati samo sebi groba. Zato naj

imajo Nemci svoj deželni šolski svet in svojega deželnega šolskega nadzornika Linharta, mi pa moramo dobiti drugega. Naše slovensko šolstvo vse, kolikor ga je, naj vodi slovenski deželni šolski svet — ali vsaj slovenski oddelek deželnega šolskega sveta s posebnim deželnim šolskim nadzornikom in poslancem slovenskim. Dokler se ta pravična, in na Češkem že praktično skušena prememba ne izvrši, je najmanje, kar tirjamo, da pride jeden izmed slovenskih poslancev kot ud v deželni šolski svet in jednega profesorja ali učitelja Slovence pa c. kr. vlada tje imenuje. Deželsko vso opravilo ima sedaj v svojej oblasti deželni odbor, 6 nemških poslancev. Ti gospodarijo z vsemi deželnimi dohodki, kakor da bi v deželi živeli sami Nemci. Izmed slovenskih poslancev ni nobenega v odboru. Mi le plačujemo, govoriti zraven nimamo nič. Z našim denarjem gospodarijo brez nas in navadno zoper nas. Pravi odgovor na toliko krivičnost bi bil: „Tedad pa proč od deželnega odbora, proč od Gradca! Dajte nam posebni oddelek namestnije in deželne uprave za Slovenski Štajer v Mariboru ali Celji, ali pa dajte združiti vse slovenske pokrajine v jedno pravno skupino. Ako Nемеc na Štajerskem neče biti pravičen Slovencu, treba ju ločiti“.

(Grof Badeni na Primorskem.) Dne 3. septembra je grof Badeni na Predelu prestopil primorsko mejo. Na meji je pozdravila ministerskega predsednika slovenska deklica Marija Šovdat in mu podala šopek cvetic. Potem ga je pozdravil g. dr. Anton Gregorčič v imenu dežele. Izrekel je v govoru željo, da se gradi železnica po Soški dolini čez Predel v Gorico. Zahvalil se mu je nadalje, da se bode gradila vipavska železnica. Od meje do Gorice so povsod županje z občinskimi zastopi in duhovščina pričakovali prvega svetovalca krone. Ti pozdravi so imeli večji pomen, ker so županje izročali ministerskemu predsedniku spomenice, v katerih so izražene želje Slovencev. V Gorici je zunaj mesta velik slavalok s slovenskim napisom pozdravljal grofa Badenija. Slovenci so pozdravljali ministerskega predsednika z „živio“-klici, kar je jako razdražilo Italijane. Nekateri „živio“ kliče Slovence so pretepli. Razlegali so se mej Italijani razni Slovence žaleči klici, mej njimi tudi klici „Evviva Italia“. Ti klici so grofu Badeniju kazali, kakšni Avstrijani so goriški Italijani. Grof Badeni je v Gorici vzprejel odposlanstvo slovenskih starišev in odposlanstvo slovenskih županstev, ki sta ministerskemu predsedniku razodela vse slovenske želje. Posebno je prvo odposlanstvo razložilo

ministerskemu predsedniku, kaj je s slovensko šolo. Italijanski deželni poslanci pod vodstvom Payerjevim so pa bili šli tudi k Badeniju in so se pritoževali, kako vlada Italijanom dela krivico. Ko jih je pa bil Badeni vprašal, kaj da prav za prav mislijo, so pa povedali, da so bili užaljeni, da je vlada dala 300 gld. za „Slogino“ šolo. Ministerski predsednik je odgovoril, da je onih 300 gld. dal on iz svojega žepa. Čudi se pa on, da se nad tem izpodtikajo in je kaj neprijazno deputacijo odslovil. Iz Gorice je ministerski predsednik se odpeljal v Trst. Na Nabrežini ga je pozdravil državni poslanec Nabergoj in dva slovenska deželna poslanca. V Trstu je pred koldvorom čakalo ministerskega predsednika mnogo ljudstva, skoro sami Slovenci, ki so z „živio“-klici pozdravljali grofa Badenija. Italijani so bili jako nevoljni, da so slovenski klici italijanske kar zaglušili. Ministerski predsednik je vzprejel več slovenskih deputacij, mej drugim deputacijo političnega društva „Edinost“. Slovenci so razložili svoje težnje in zlasti kako je s slovensko šolo in izrekli željo, da se osnuje posebno okrajno glavarstvo za okolico. Ministerski predsednik je obljubil, da bode vse storil, kar mu je mogoče. Zanimal se je grof Badeni jako za razne slovenske zavode v Trstu in okolici. Iz Trsta se je odpeljal v Istro in ogledal več isterskih mest. Tudi v Istri je ministerski predsednik vzprejel več slovenskih odposlanstev. To je Italijane zelo razdražilo. Napali so vpricho grofa Badenija v več krajih Slovane in jih mnogo poškodovali. Nič ni pomagalo, da je sam namestnik vitez Rinaldini skušal pomiriti Italijane. Na tem potovanju se je ministerski predsednik prepričal, kako so razmere na Primorskem, videl in slišal je, kako Italijani ravnaajo s Slovani, zato upamo, da se ne bode več dal preslepiti od viteza Rinaldinija, grofa Franca Coroninija in od drugih podobnih ljudij, ki vladi slikajo razmere na Primorskem v najlepši luči. Sedaj bode pač vlada prišla do prepričanja, da smo Slovani jedini zanesljivi stražarji ob Jadranskem morju in po tem uravnala svoje postopanje.

(Dr. Štefan Ilijašević) odlični „Ilirec“, znan in zaslužen hrvatski pesnik in pisatelj, slavil je dne 2. t. m. svoj demantni jubilej kot mašnik. Dr. Ilijašević se je rodil dne 1. januarja 1824. l. Že l. 1829. je obelodanil svojo prvo pesem in od tedaj je deloval neprestano na literarnem polju ter hrvatsko književnost znatno obogatil. Na mnoga ljeta!

Razne vesti.

(Pomiloščeni kaznjenci.) Cesar je pomilostil 55 kaznjencev oziroma kaznjenk, od katerih so bili v Mariboru 3, v Kopru 2, v Begunjah 2.

(Morilec svoje žene.) Vsled grozne sumnje, da je umoril svojo 73letno ženo, bil je 8. septembra tukajšnji 72letni čevljar Ivan Čarman aretovan in deželnemu sodišču izročen. V spremstvu svoje žene in triletnega sinčka svoje, v Ameriki bivajoče hčere, šel je Čarman v nedeljo, 6. t. m., dopoldne v Štefanjo vas, kjer so v Goršetovi

gostilni izpili dva litra vina ter se potem vsi trije proti večeru napolili domov. Od onega časa Čarmanove žene ni videl nikdo več. Čarman sam je pravil, da je žena na potu zaostala in ker je bila baje nekoliko slaboumna, da je najbrže zgrešila pot ali pa morebiti ponesrečila. Triletni fantek, ki je zakonsko dvojico spremljal, pripovedoval je pa, da sta se stari oče in babica poleg nekega mosta sprla, da je stari oče udaril ženo s palico po glavi ter jo potem vrgel v vodo, vzemši jej prej neke

„papirje“. Sumi se, da je mož, ki precej rad gleda v kupico, zahteval od svoje žene denar, katerega je le-ta par dni poprej prejela od hčere iz Amerike za rejo tri-letnega sinka; ker žena zahtevi najbrže ni ustregla, nastal je menda osodepolni prepir. Ubito ženo so tudi že dobili v vodi in je res poškodovana na glavi.

(Silovita gosta.) Delavca Janez Jeršek in Anton Jevnikar prišla sta dne 13. t. m. v Maroltovo gostilno na Poljanah ter zahtevala pijače „na kredo“. A ker jima natakara ni hotela dati pijače brez cvenka, začela sta jo pretepavati in ko sta se hlapca J. Lakner in njegov tovariš zanj potegnili, nastal je pretep, pri katerem sta oba hlapca bila težko ranjena. Jevnikarja je policija aretovala in ga izročila deželnemu sodišču, Jeršek pa je ubežal, vendar sta ga redarja Kržan in Mali ujela danes dopoldne po dolgotrajnem lovu na ljubljanskem barju. Jeršek preplaval je, bežeč pred redarjema, tri vode: Gra-dašico, Ljubljano in Iščico, in do kože premočen prišel je opoldne v varno zavetje mestne „špekamre“.

(Električna razsvetljava.) V ponedeljek popoldne se je v Ljubljani poskusila razsvetljava z zračno elek-triko, ki se pa ni dobro obnesla, ker je bilo preveč vatov. Treščilo je v dimnik na glavnem poslopji prisilne delavnice. Strela se je razpršila po strehi in poslopji. Mej potjo v zemljo je zadela ob žice za električno raz-svetlavo, šla po njih kakor po strelovodu, skočila čez Ljubljano v novo bolnico in na dveh poslopih odtrgala po nekoliko zidu. Električne svetilnice, katere so bile odprte, so zagorele, a ker je bila moč prehuda, so se lasovi v njih potrgali in zavarovalni svinec se je stopil. Na dimniku je strela naredila le malo škode, tudi oma-mila ni nikogar, pač pa napravila dokaj strahu v obeh zavodih. — Ta dan je strela udarila tudi v Tönniesovo tovarno in jednega delavca omamila. Na Viču je treščilo v neki hlev, ki je pogorel in pri Št. Vidu na Dolenjskem je ubila dva moža in dva vola.

(Leskovška afera) se je dognala 9. t. m. pred novo-meškim okrožnim sodiščem. Obtoženi dekan dr. Štrbenc in Marija Vakselj, cerkvenikova žena, sta bila obtožbe oproščena; dekanova kuharica Ana Štrbenc je bila obso-jena na tri mesece v ječo, cerkvenik Franc Vakselj pa na 14 dni.

(Medved) je dne 7. t. m. v neki vasi pri Kočevju napadel živino na paši in raztrgal jedno kravo. Pastirji so izredno velikega medveda pregnali.

(Grozen zločin) bi se bil v Gornjem Gradu skoraj izvršil. Zidar M. je prišel precej vinjen domov, ravno ko je gospodinja pripravljala kavo za večerjo. Zidar vrže nekaj v lonec. Gospodinja sede z družino k večerji, le mož se odreče kavi. Komaj je družina, broječa pet glav, kavo zavžila, čutili so vsi grozne bolečine. Na srečo je zdravnik takoj prišel in jim dal zdravil. Mož je bil v kavo nasul mišnice, katere so orožniki pri njem našli še pol kilograma.

(Zemlja se seseda.) V Mostu na Češkem vlada ne-popisen strah, ker se je svet zopet na raznih krajih udrl. Dve hiši sta se že porušili popolnoma, tri pa so na pol podrte. Tudi kolodvor je znatno poškodovan in se mora podreti. Železniški most se je zrušil in bati se je, da se podere še več drugih poslopij. Škoda je jako velika.

(Trpinčenje izseljencev.) New-Yorški „Glas Na-roda“ pripoveduje v svoji poslednji številki: Ameriški konzularni agent v Kielu je izjavil dopisniku „United Presse“, da bode preiskoval naslednji slučaj, ki se je dogodil na parniku „Hermann“. Na tem parniku so namreč 6 ruskih izseljencev mučili do smrti. Dne 30. ja-nuarja t. l. je ostavil ta parnik Libau s 30 izseljenci. Izseljence stlačili so pod krovom v tako majhen prostor, da se jih je 6 zadušilo! Mrliče so pometali v morje, ostalim izseljencem pa so zapretili, da jih odvedejo nazaj na Rusko, ako izpovedo, kako se je godilo s tovariši.

Poučne stvari.

Nove domače skušnje v cepljenji trt.

Ker je cepljenje ali požlahtnenje trt neobhodno po-trebno delo vinogradstva postalo, je umevno, da si pri-zadevajo vinogradniki raznih vinskih dežel take načine cepljenja ali požlahtnenja vinske trte izumiti, kateri so kar le mogoče priročni, osobito pa glede odstotka po-voljnega uspeha, katerega je mogoče doseči visoko odstotni. Takozvano zeleno cepljenje se je v avstrijskih vinogradnih deželah, posebno na Štajerskem in Kranjskem, močno udomačilo. Ono ima svojo dobro in svojo slabo stran, kakor uže vsaka stvar na svetu. V slabo ali v zlo šteje se zeleni požlahtnitvi izpeljani na stalnem mestu posebno to, da se mora požlahtnene trte pogrobati. Pogrobanje stane res dosti truda in dela, toraj tistega, kateri ga mora s pomočjo delavcev izvrševati, dosti denarja. Pi-satelj teh vrst imel je priliko v treh krajih na Dolenjskem prepričati se, da se zeleno požlahtnenje trt tudi lahko tako izkoriščuje, da drago grobanje popolnoma odpade. V Cerovcih, to je v vinogradu deželne kmetijske šole na Grmu, je precejšnji del novega požlahtnenega vinograda, kateri se letos s posebno rodovitostjo odlikuje in tega so takole dosegli. Ameriške trte so zeleno požlahtnili in na-pravili so iz prijetih mladik ključe le jednega evropskega ter petih ali šestih ameriških očes, Take ključe so potem v vinogradu, kjer so jih mislili zasejati v sledeči spom-ladi, kakor se pravi poveznili in poveznene posadili so potem čez 4 do 6 tednov kar v pravi gostosti naravnost v novi vinograd. Prijele so se kar vse do jedne, čvrsto

rasto in kakor že omenjeno, rodijo zdaj kar čudovito obilo. Povezne se pa cepljene ključe tako-le Poveže se jih po 50 in 50 v butarice, katere se na prav solnč-nem mestu vinograda, v nalašč za to narej-no jamo, narobe, na čez jamo položene kole obesi. Jama mora biti še nekoliko globokejša, nego znaša dolgost ključev, široka in dolga biti pa mora toliko, da gredo vse butarice v jamo.

(Konec prihodnjic)

➔ Prihodnja številka „RODOLJUBA“ izide dne 3. oktobra 1896.

Tržne cene v Ljubljani

18. septembra t. l.

Pšenica, hktl.	7 70	Špeh povejen, kgr.	74
Rež,	6 —	Surovo maslo, „	85
Ječmen,	5 60	Jajce, jedno	3
Oves,	6 40	Mleko, liter	10
Ājda,	8 40	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	5 80	Telečje „ „	60
Koruza,	5 20	Svinjsko „ „	66
Krompir,	2 20	Koštrunovo „ „	36
Leča,	11 —	Pišanec	45
Grah,	10 —	Golob „ „	18
Fižol,	8 —	Seno, 100 kilo	2 14
Maslo, kgr.	94	Slama, „ „	1 70
Mast,	76	Drva trda, 4 metr.	6 80
Špeh svež	72	„ mehka, 4 „	5 —

Prepeličarica

ki sliši na ime „Mila“, kratke dlake, z rujavimi pikami in lisami, se je v soboto, dne 5. t. m., izgubila v Lescah-Bledu. Pošteni najditelj naj jo odda proti dobremu plačilu pri Emerihu Mayer-ju na Bledu ali pri bančni tvrčki J. C. Mayer v Ljubljani.

Ozira vreden zaslužek

posebne vrste in dolgotrajnosti ponudi se v vsakej fari razumljivim, krepostnim in spoštovanim osebam.

Pismena vprašanja pod „9132“, Gradec, poste restante. (5—15)

Raznovrstne
VOZOVE
izdeluje
Peter Keršič
konjezdramniški kovač
v Spodnji Šiški pri Ljubljani
in ima iste tudi v zalogi.

Največji izbor.

Skrbno izdelovanje

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg 15

Najnižje cene.

Peregrin Kajzelj

Stari trg št. 13 (2—18)

priporočam slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini svojo bogato zalogo

lestencev, oljnatih podob, zrcal,

kakor tudi vse v njegovo stroko spadajoče predmete na pr. stekleno, porcelanasto belo in rujavo prsteno blago, raznovrstne svetilnice viseče in stoječe,

Hermanove bliskovne svetilnice in prave kroglaste cilindre „Patent Marian“, katere imam samo jaz v zalogi za Kranjsko.

Prevezem tudi vsa steklarska dela pri stavbah ter jamčim za solidno in točno postrežbo.

Loterijske srečke.

Trst, dné 17. septembra: 83, 79, 2, 27, 41.
Linc, dné 13. septembra: 44, 66, 29, 88, 83.
Praga, dné 17. septembra: 37, 40, 87, 88, 61.

Posojilnica v Radovljici

obrestuje vloženi denar po 4-25 %

izposojeje denar na posetva proti 4³/₄ %

na osobni kredit proti 5 % obrestovanju.

Občinam in drugim društvom dovoljuje pa tudi na hipoteke proti 4¹/₂ % in na menjice proti 4³/₄ % obrestovanju.

Posojila na hipoteke dovoljuje na poljubne načine, namreč na amortizacijo v 36letni in tudi v krajši dobi, kakor prošnjik zahteva — ali pa da dolžnik vrne svoj dolg v delnih zneskih po svojih močeh.

Jako ugodno pa je za posetnike to, da tukajšna posojilnica izdeluje vse listine pri zavarovanju kakega posojila brezplačno, le koleke ima vsak prošnjik sam plačati.

Stanje hranilnih vlog bilo je pri radovljiški posojilnici koncem prvega polletja 1896. . . . . 325.679 gld. 27 kr., in stanje posojil . . . . . 225.548 „ 35 „

Posojilnica uraduje vsaki dan od 8.—12. ure dopoldne in od 2.—6. ure popoldne; ob nedeljah in praznikih pa od 8.—10. in 11.—12. ure.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, ako se naroča po pošti.

TRADEMARK.

SCHUTZMARKE

Najboljše kakovosti, blagodejen, oživljuje, krepljen in zlasti sredstvo za vzbujanje teka je

Marijacejski likêr

1 steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld.
3 ducate steklenic 4 gld. 80 kr.

Nadalje za želodec:

Kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld. 3 tuct. 4 gld. 80 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasanji, skaženem želodci. — Skatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 skatuljami velja 1 gld. 5 kr.

Za prsa:

Zeliščni sok ali prsni sirop za odraslene in otroke; raztvorja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Za trganje:

Protinski cvet (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Vsa ta naštetá in vsa druga zdravilna sredstva se dobivajo v

lekarni

Ubaldá pl. Trnkóczy-ja

v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo.

(1—18)